

også vil kunne finde anvendelse inden for den militære sektor. Forordningen er det første trin hen imod en licensfri zone i EU for disse særlige produkter, som hidtil har været under national kompetence.

Det område, der fremtidigt bliver reguleret på fællesskabsniveau, er det område, som i dag og frem til udgangen af december 1994 reguleres af Udførselsbekendtgørelsen (Industriministeriets bekendtgørelse af 12. november 1993 om udførsel af visse varer). Bekendtgørelsen er retsgrundlaget for Danmarks eksportkontrol. Et centralt element i Udførselsbekendtgørelsen er listen over produkter, som er underlagt eksportkontrol og som derfor kun må eksporteres, når Erhvervsministeriet har udstedt udførselstilladelse. Indholdet af listen repræsenterer de forpligtelser til at gennemføre eksportkontrol, som Danmark har indgået inden for rammerne af det internationale samarbejde om eksportkontrol. Et andet centralt element i den gældende Udførselsbekendtgørelse er sanktionsbestemmelserne, der giver mulighed for anvendelse af »bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år«.

Listen omfattede oprindeligt kun produkter, som var under embargo på grund af det tidligere samarbejde i COCOM, som under Den Kolde Krig skulle besværliggøre Østblokkens erhvervelse af højteknologiske og strategiske produkter.

I dag er listen sammensat af produkter fra fire internationale, vestligt orienterede regimer, som Danmark er medlem af. Medlemmerne har ud fra fælles sikkerhedspolitiske interesser påtaget sig gensidige forpligtelser til hver for sig at gennemføre national eksportkontrol. Kontrollen retter sig nu i højere grad mod eksporten til områder, der vil kunne udgøre en international, sikkerhedspolitisk risiko samt lande, der forsker og udvikler produkter inden for kernevåben og kemiske/biologiske våben.

De kontrolregimer, Danmark deltager i, er følgende:

COCOMS's efterfølger (under etablering)
Missile Technology Control Regime (MTCR)
Nuclear Non Proliferation Treaty (NPT)
Australia Group (AG).

Når EU-forordningen træder i kraft 1. januar 1995 skal Udførselsbekendtgørelsen i sin nuværende form ophæves og det centrale retsgrundlag for eksportkontrollen bliver forordningen baseret på artikel 113. Der kan dog eventuelt være et behov for at opretholde visse dele af bestemmelserne, som i bekendtgørelsen vedrører våben. I henhold til forordningen træffer hver medlemsstat »passende foranstaltninger til at sikre fuldstændig anvendelse af alle denne forordnings bestemmelser og fastsætter navnlig, hvilke sanktioner, der skal benyttes i tilfælde af

overtrædelse af forordningen og af de bestemmelser, der vedtages i medfør deraf; sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.«

Sanktionsmuligheden i den gældende lov går ikke længere end til bøde. Da straffeværnet ikke bør svækkes ved overgangen fra Udførselsbekendtgørelsen til forordningen, foreslås sanktionsbestemmelser svarende til de hidtil nationalt gældende, dvs. med mulighed for anvendelse af frihedsstraf for overtrædelse af udførselsbestemmelser. På baggrund af en undersøgelse fra 1992 af medlemsstaternes straffesystemer vil det danske sanktionsniveau fortsat befinde sig på et relativt beskedent niveau.

Høringer

5. Lovforslaget har været forelagt til udtalelse hos Dansk Industri, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Rigspolitichefen, Forsvarsministeriet, Skatteministeriet, Told- og Skattestyrelsen og Erhvervsfremme Styrelsen.

Økonomiske konsekvenser

6. Lovforslaget indebærer ikke direkte økonomiske konsekvenser for statskassen eller for erhvervslivet.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

I lovens titel fjernes »ind og udførsel af varer« og i stedet indsættes »økonomiske forbindelser til tredjelande«. Grunden hertil er især et ønske om at præcisere, at lovens anvendelsesområde rækker ud over hvad der i traditionel forstand omfattes af varehandel. Uden denne præcision vil loven miste sin værdi som et smidigt og pragmatisk redskab til national gennemførelse af internationale beslutninger. Den oprindelige lov er 10 år gammel og de internationale transaktioner omfatter i stadigt stigende omfang også tjenesteydelser, immaterielle rettigheder og andre ikke-håndgribelige produkter, som fx teknologier, knowhow, software og data, der ikke har karakter af »varer« i snæver forstand.

Til nr. 2

Som følge af, at TEU har medført, at »Det Europæiske Økonomiske Fællesskab« har ændret navn til »Det Europæiske Fællesskab« ændres teksten tilsvarende.

Som nævnt ovenfor er der en stigende tendens til, at økonomiske forbindelser med tredjelande omfat-